

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

نازنین بنی‌اسدی*^۱، کتایون آبابایی^۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط حمایت اولیاء با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران است. روش تحقیق، پیمایشی توصیفی و گردآوری داده‌ها از طریق پرسشنامه بوده است. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان مدارس ابتدایی منطقه دو تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۱ به تعداد ۱۱۰۶۲ نفر بود. تعداد ۳۹۶ نفر دانش‌آموز با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ضریب همبستگی ۰.۳۶۷. همبستگی متوسط بین متغیرهای درگیری تحصیلی، حمایت اولیاء و پیشرفت تحصیلی را نشان داد. شاخص نیکویی برازش (GOF=0.41)، نشانگر برازش قوی مدل بود. نتایج نشانگر همبستگی بین مؤلفه‌های حمایت والدین و درگیری تحصیلی ($\beta = 0.031, p = 0.000$)، مؤلفه‌های حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی (بدون متغیر میانجی) ($\beta = 0.287, p = 0.000$) و بین مؤلفه‌های درگیری تحصیلی با پیشرفت تحصیلی ($\beta = 0.420, p = 0.000$) بود. بعد از ورود متغیر میانجی درگیری تحصیلی رابطه حمایت والدین با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموز ($\beta = 0.003, p = 0.976$) معنادار نشد. بنابراین درگیری تحصیلی به‌طور کامل رابطه بین حمایت اولیا و پیشرفت تحصیلی را میانجی‌گری می‌کند.

کلید واژه‌ها: حمایت والدین، پیشرفت تحصیلی، درگیری تحصیلی (عاطفی، شناختی، رفتاری)، آموزش و پرورش ابتدایی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

۱ گروه علوم تربیتی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. (..پسندنده مسئول)

nazaninbaniasadi@gmail.com

۲ گروه علوم تربیتی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. katayonababaei@gmail.com

مقدمه

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، آینده سازان کشور، نقشی کلیدی در پیشرفت کشور خواهد داشت. مفهوم درگیری تحصیلی، یک پدیده چند بعدی بوده که ممکن است ناشی از عوامل مختلف مربوط به افراد و زمینه‌ای باشد که در آن یاد می‌گیرند. درگیری تحصیلی ابعاد عاطفی، شناختی، رفتاری را دربرمی‌گیرد که هر یک از این ابعاد می‌تواند از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی به شمار رود (وکیلی و همکاران، ۱۳۹۷). دانش‌آموزانی که درگیر نیستند، یادگیرندگان منفعل بوده و از حضور در کلاس درس خسته، مضطرب و یا حتی عصبانی هستند. بنابراین یادگیری مؤثر، منوط به میزان درگیری تحصیلی دانش‌آموزان در فعالیت‌های یادگیری کلاسی است (ریز^۱ و همکاران، ۲۰۱۲). درگیری عاطفی شامل سه مولفه احساس، ارزش و عاطفه است. برای مثال، مؤلفه ارزش، تکلیف باورهای دانش‌آموزان را در این مورد منعکس می‌کند که چرا مهارت‌هایی که یاد می‌گیرند مفید، مهم و جذاب‌اند (قدم پور و همکاران، ۱۳۹۳). بسیاری از دانش‌آموزان با وجود توانایی‌های بسیاری که آنها را واجد شرایط کسب بهترین نمرات و پیشرفت تحصیلی می‌کند، دچار شکست‌های تحصیلی مکرر می‌شوند و قادر نمی‌شوند برای ایفاء نقش شایسته‌ای در جامعه آمادگی لازم را کسب کنند. بررسی نتایج مطالعات مربوط به پیشرفت تحصیلی و شناسایی عوامل مؤثر بر آن، جهت تجزیه و تحلیل نقاط قوت و ضعف نظام آموزشی کشور و هدایت سیاست‌گذاری آموزشی، در خور بسی توجه است.

امروزه آموزش یکی از عوامل اساسی توسعه تلقی می‌شود. هیچ کشوری بدون سرمایه‌گذاری قابل توجه در سرمایه انسانی نمی‌تواند به توسعه اقتصادی پایدار دست یابد (ازتارک^۲، ۲۰۰۸). نظام آموزشی، توانایی‌ها، مهارت‌ها و ارزش‌های اخلاق انسانی را پرورش داده و استانداردهای زندگی و همچنین کیفیت زندگی را بهبود می‌بخشد (ترولر^۳، ۲۰۱۰). مطالعات پیشین نشان می‌دهد بین رشد اقتصادی و توسعه آموزش و پرورش، رابطه مستقیم وجود دارد و به عبارت دیگر رشد و توسعه اقتصادی به آموزش نیروی انسانی نیاز دارد (فیوضات، ۱۳۹۵) و پیشرفت تحصیلی یکی از ملاک‌های مهم در ارزیابی کیفیت آموزشی مدرسه و دانشگاه است (دسترنج، ۱۳۹۲).

یکی دیگر از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی، حمایت والدین است. علاوه بر حمایت اخلاقی و ایجاد انگیزه، والدین همچنین می‌توانند در فعالیت‌های مختلف مدرسه شرکت کنند، به کودکان در انجام تکالیف تعیین شده توسط معلمان یاری رسانند، همچنین در بحث با معلم کلاس در مورد رشد تحصیلی کودک خود شرکت کنند. حمایت اولیا جهت تأمین نیازهای اساسی فرزندان، شرایط لازم برای رشد و پیشرفت آنها را فراهم می‌سازد. یافته‌های اخیر نشان می‌دهد حمایت‌های والدین با رشد هیجانی، رفتاری و عاطفی کودکان رابطه دارد و بر پیشرفت تحصیلی مؤثر است. حمایت در قالب مشارکت والدین در تعلیم و تربیت فرزندان، به طور غیرمستقیم در دستیابی ایشان به هدفهای آموزشی برانگیزاننده خواهد بود. (تقی پور و همکاران، ۱۳۹۶). عدم وجود رفتارهای حمایت‌گرانه از سوی والدین باعث افت ادراک شایستگی^۴ و استقلال شده که انگیزش درونی^۵ یا خودپنداری^۶ را کاهش می‌دهد. پژوهش‌های کیفی که به بررسی عوامل مؤثر در بروز ترک تحصیل پرداخته‌اند، بیان کرده‌اند دانش‌آموزانی که ارتباط ایمنی با والدین خود

1 Reyes et al.

2 Ozturk

3 Trowler

4 Perception of competence

5 intrinsic motivation

6 self-concept

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

نداشته‌اند یا اینکه دارای ارتباط تعارض آمیز و پرمسئله با ایشان بوده‌اند و یا از سوی آنها نادیده گرفته یا رها شده‌اند بیشتر در معرض ترک تحصیل قرار دارند (آپادیا و همکاران^۱، ۲۰۱۶).

معضل عدم پیشرفت تحصیلی، مؤسسات آموزشی را از اجرای مناسب مأموریت آموزشی خود باز داشته و موجب می‌شود دانش‌آموزان به دلیل ضعف در عملکرد تحصیلی، نتوانند دروس خود را ادامه داده و این امر به نوبه خود منجر به اختلال در روند آموزشی کلاس درس و در کل مدرسه می‌شود. در پژوهش حاضر به دنبال پاسخگویی به این سوال هستیم که بین حمایت اولیا و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران چه رابطه‌ای وجود دارد؟

تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

حمایت والدین^۲: به میزان حمایتی که دانش‌آموزان برای تصمیمات خود از والدین دریافت می‌کنند، اشاره دارد. حمایت والدین در کسب اطلاعات مفید از والدین، پشتیبانی عاطفی و مادی دانش‌آموزان منعکس می‌شود (ارنواتی و همکاران^۳، ۲۰۲۲).

درگیری تحصیلی^۴: به معنی داشتن سطوح بالایی از انرژی و انعطاف پذیری ذهنی در حین مطالعه می‌باشد و با ویژگی‌هایی مانند احساس اهمیت، اشتیاق، الهام، غرور و چالش مشخص می‌شود. درگیری تحصیلی دانش‌آموزان تأثیر مثبتی بر سازگاری آن‌ها در زمینه تحصیلی و موفقیت کلی آنها دارد (دلفینو و همکاران^۵، ۲۰۱۹).

حمایت عاطفی^۶: حمایت عاطفی را شامل ارائه مراقبت، همدلی، عشق و اعتماد تعریف کرده‌اند. همچنین، تعاملات متقابل "تعهد متقابل"^۷ توصیف کرده‌اند، در حالی که برخی دیگر آن را صرفاً به عنوان یک ادراک ذهنی از احساس پذیرفته شدن دوست داشتن و احترام توصیف کرده‌اند (لنگفورد و همکاران^۸، ۱۹۹۷).

حمایت شناختی^۹: به مجموعه اقداماتی گفته می‌شود که والدین برای تقویت روابط شناختی با فرزندانشان انجام می‌دهند تا آنها را در برابر تحصیلات و زندگی کمک کنند. این اقدامات شامل مواردی مانند ایجاد ارتباط قوی با فرزند، شنیدن و درک نظرات و مشکلات آنها، تشویق و حمایت از آنها و همچنین ارائه راهکارهای مناسب برای حل مسائل و رفع مشکلات مختلف است (ساحیل^{۱۰}، ۲۰۱۰).

1 Upadyaya et al.

2 Parents' support

3 Ernawati et al.

4 Academic involvement

5 Delfino et al.

6 Affective support

7 Mutual commitment

8 Langford et al.

9 Cognitive support

10 Sahil

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

پیشینه تحقیق

سروی و همکاران (۱۴۰۰) در بررسی " رابطه درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه تهران " نشان دادند بین درگیری تحصیلی و ابعاد آن رابطه مثبتی وجود دارد. تفاوتی بین عملکرد تحصیلی و درگیری تحصیلی در بین زنان و مردان وجود ندارد. آزادی ده بیدی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیق " مدل علی درگیری تحصیلی : نقش حمایت از تحصیل و خودتنظیمی تحصیلی " اثر مستقیم و مثبت حمایت تحصیلی و خود-تنظیمی تحصیلی را بر درگیری تحصیلی نشان دادند. صفایی و همکاران (۱۳۹۸) در بررسی " پیش‌بینی عملکرد تحصیلی بر اساس حمایت خانواده، حمایت دوستان و دیگران: نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی، تاب‌آوری تحصیلی و مجذوبیت تحصیلی " نقش معنادار متغیرهای حمایت خانواده و دوستان هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری متغیرهای خودکارآمدی تحصیلی^۱، تاب‌آوری تحصیلی و مجذوبیت تحصیلی را در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی تأیید کردند. همچنین، نشان دادند متغیر حمایت دیگران بر عملکرد تحصیلی تأثیر مستقیم دارد. صالح اردستانی و خرمایی (۱۳۹۷) در بررسی " رابطه بین حمایت والدین و تحصیل‌گریزی دانش‌آموزان : نقش واسطه‌ای اهداف پیشرفت " نشان دادند حمایت اولیا بر اهداف پیشرفت دانش‌آموزان تأثیر مثبت دارد. وکیلی و همکاران (۱۳۹۷) در بررسی " نقش واسطه‌گری درگیری تحصیلی در رابطه بین هیجان تحصیلی و پیشرفت " نشان دادند متغیرهای هیجان تحصیلی و درگیری تحصیلی قادر به تبیین ۰.۳۷ پیشرفت بودند. هیجان‌های منفی غیرفعال‌کننده نظیر بی‌حوصلگی برای انگیزش مضرند. شیرازی و همکاران (۱۳۹۶) در بررسی " نقش میانجی انتظارات والدین و مشارکت والدین در رابطه بین انتظارات معلمان با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان " نشان دادند مشارکت والدین در رابطه بین انتظارات معلمان و انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، نقش میانجی دارد ولی انتظارات والدین این رابطه را میانجی‌گری نمی‌کند. سماوی و همکاران (۱۳۹۵) در بررسی " رابطه درگیری‌های تحصیلی، خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی " نشان دادند پیشرفت تحصیلی تحت تأثیر ابعاد درگیری تحصیلی، خودکارآمدی تحصیلی و انگیزش تحصیلی می‌باشد. داوودی (۱۳۹۳) در بررسی " تعیین رابطه خودکارآمدی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی با تأکید بر نقش واسطه‌ای متغیرهای درگیری شناختی، درگیری انگیزشی و رفتاری " نشان دادند خودکارآمدی تحصیلی، درگیری عاطفی، درگیری شناختی و درگیری رفتاری بر پیشرفت تحصیلی تأثیر مستقیم دارد. قدم‌پور و همکاران (۱۳۹۳) در تحقیق " رابطه بین درگیری تحصیلی (شناختی، رفتاری و عاطفی) و افت تحصیلی " رابطه منفی بین ابعاد درگیری تحصیلی (شناختی، عاطفی و رفتاری) و افت تحصیلی را تأیید کردند.

گیل و همکاران^۲ (۲۰۲۱) به بررسی " تأثیر حمایت خانواده بر مشارکت دانش‌آموزان: در راستای پیشگیری از ترک تحصیل " پرداختند. نتایج نشان داد بین مهارت اجتماعی دانش‌آموزان با درگیری تحصیلی رابطه مثبت وجود دارد و حمایت والدین در رابطه بین مهارت‌ها و درگیری رفتاری دانش‌آموزان نقش میانجی دارد. مامین و همکاران^۳ (۲۰۲۱) در بررسی " تأثیر درگیری تحصیلی بر پیشرفت ریاضی دانش‌آموزان دوره متوسطه " بیان کردند بین درگیری شناختی، درگیری عاطفی، درگیری رفتاری و پیشرفت ریاضی رابطه معناداری وجود دارد. برادلی و همکاران^۴ (۲۰۲۱) در تحقیق " حمایت والدین، حمایت همسالان و ارتباط با مدرسه به عنوان پایه‌ای برای درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستانی استرالیایی " تأثیر حمایت والدین و حمایت همسالان بر درگیری تحصیلی

¹ academic self-efficacy

² Gil et al.

³ Maamin et al.

⁴ Bradley et al.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

را نشان دادند. لی و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در بررسی " رابطه بین درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی " نشان دادند بین درگیری کلی دانش‌آموز و پیشرفت تحصیلی همبستگی نسبتاً قوی و مثبت وجود دارد. دلفینو (۲۰۱۹) در بررسی " مشارکت دانشجویی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه دولتی پارتیدو " نشان دادند معلم و عوامل خانواده رابطه مثبتی با درگیری دانش‌آموز دارند. رکسا و کینسلی^۲ (۲۰۱۹) در بررسی " نقش حمایت والدین در تسهیل موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان کم درآمد " تایید نمودند حمایت عاطفی خانواده، بهزیستی روانی را ارتقا داده و درگیری بیشتر دانش‌آموزان را تسهیل می‌کند و بر نتایج تحصیلی تاثیر مثبت دارد. ایوانوا و مورتی^۳ (۲۰۱۸) در بررسی " تاثیر میزان درگیری دانش‌آموزان بر پیشرفت تحصیلی " بیان کردند درگیری تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر مثبت دارد. نونتز و همکاران^۴ (۲۰۱۷) در تحقیق " چگونه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با رفتارهای مربوط به انجام تکلیف آنها و حمایت والدین مرتبط است " نشان دادند پیشرفت و رفتارهای تکلیف درسی با کنترل درک شده والدین و رفتارهای حمایتی در مورد تکالیف مرتبط است. لی^۵ (۲۰۱۴) به بررسی " رابطه بین درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی " پرداخته و نشان دادند درگیری رفتاری (تعریف شده به عنوان تلاش و پشتکار در یادگیری) و درگیری عاطفی (تعریف شده به عنوان احساس تعلق) به طور قابل توجهی عملکرد تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه اصلی: حمایت اولیا با میانجی‌گری درگیری دانش‌آموزان (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه دارد.

فرضیه‌های فرعی:

- بین حمایت اولیا با درگیری تحصیلی دانش‌آموزان (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران رابطه معنادار وجود دارد.
- بین درگیری تحصیلی دانش‌آموزان (عاطفی، شناختی، رفتاری) و پیشرفت تحصیلی در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران رابطه معنادار وجود دارد.
- بین حمایت اولیا با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران رابطه معنادار وجود دارد.

¹ Li et al.

² Roksa & Kinsley

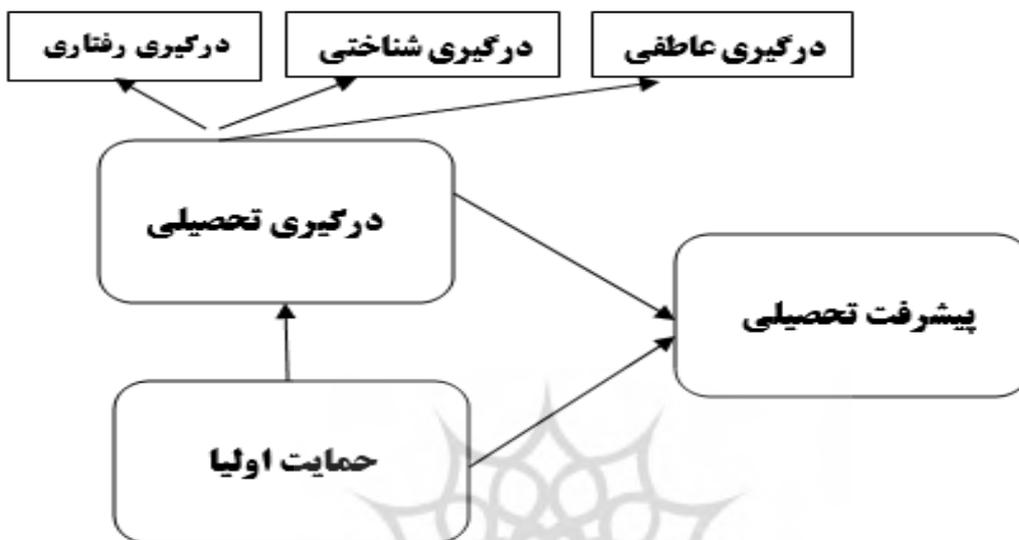
³ Ivanova & Moretti

⁴ Núñez et al.

⁵ Lee

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

مدل مفهومی

شکل ۱. مدل مفهومی محقق ساخته پژوهش (۱۴۰۲)

روش تحقیق

از آنجا که این پژوهش به منظور بررسی روابط متقابل متغیرهایی که به‌طور طبیعی رخ می‌دهند، انجام گرفته، پژوهشی پیمایشی-توصیفی می‌باشد. در این تحقیق متغیرهای مورد مطالعه با استفاده از ابزارهای عینی معتبر به دقت اندازه‌گیری شده و نتایج به‌صورت عددی بیان می‌شود. سپس رابطه بین متغیرهای اندازه‌گیری شده با استفاده از روش‌های آماری مناسب تجزیه و تحلیل شده است، بنابراین از نظر روش‌شناسی از تحقیقات کمی به شمار می‌رود (بنی اسدی ۱۴۰۱).

جامعه آماری این پژوهش را دانش‌آموزان مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران به تعداد ۱۱۰۶۲ نفر تشکیل داده و با توجه به روش نمونه‌گیری تصادفی چند مرحله‌ای، حجم نمونه مورد نظر جهت توزیع پرسشنامه با استفاده از جدول مورگان و کرجسی به تعداد ۳۷۱ نفر تعیین گردید. در پژوهش حاضر، ابزار اصلی سنجش، پرسشنامه استاندارد بوده است. در این پژوهش ابتدا برای هر یک از متغیرهای پژوهش با استفاده از ادبیات پژوهش پرسشنامه‌ای استخراج شده است، سپس اعتبار محتوای پرسشنامه توسط اساتید راهنما و مشاور مورد تأیید قرار گرفته است که از روایی لازم برخوردار می‌باشد. برای اندازه‌گیری قابلیت اعتماد، از روش آلفای کرونباخ و با استفاده از نرم‌افزار SPSS 25 استفاده شد. بدین منظور یک نمونه اولیه شامل ۳۰ پرسشنامه پیش‌آزمون گردید و سپس با استفاده از داده‌های به‌دست آمده از این پرسشنامه‌ها میزان ضریب اعتماد با روش آلفای کرونباخ محاسبه شد. آلفای کرونباخ برای تمام

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

متغیرها بیشتر از ۰.۷ گزارش گردید. از دو بخش آمار توصیفی و استنباطی جهت تحلیل داده‌ها بهره گرفته شده است. در بخش مربوط به آمار استنباطی، به بررسی فرضیات تحقیق بر اساس روش همبستگی پرداخته شده است و همچنین به منظور بررسی فرضیه‌ها از نرم افزار

Smart PLS 3 استفاده شده است. روایی همگرا و واگرا، پایایی، ضریب همبستگی، شاخص نکویی برازش و فرضیات بدون متغیر میانجی و با حضور متغیر میانجی مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها

در این پژوهش ۶۹.۹٪ معادل ۲۷۷ نفر را دانش‌آموزان پسر و ۳۰.۱٪ معادل ۱۱۹ نفر را دانش‌آموزان پاسخ‌دهنده دختر بودند. اکثر دانش‌آموزان پاسخگو (۸۷.۶٪) در محدوده سنی « بین ۱۰ تا ۱۲ سال » قرار داشتند. از ۳۹۶ دانش‌آموز پاسخ‌دهنده که در این تحقیق شرکت نمودند تقریباً به‌طور یکسان سه مقطع تحصیلی سوم، چهارم و پنجم ابتدایی به سوالات پاسخ دادند. بیشتر افراد معادل ۴۸.۵٪ معادل ۲۰ داشتند.

جدول ۱. شاخص‌های مرکزی و پراکندگی سوالات پرسشنامه (یافته پژوهشگر).

کد	شماره	میانگین	میانه	کمترین	بیشترین	انحراف معیار	کشیدگی	چولگی
۱DR	۶	۶۲۱.۴	۵	۱	۵	۶۵.۰	۹۳۸.۳	۸۷۱.۱-
۲DR	۷	۶۰۶.۴	۵	۱	۵	۶۷۹.۰	۱۰۵.۵	۰۴۱.۲-
۳DR	۸	۴۳۴.۴	۵	۱	۵	۷۸۴.۰	۸۶۴.۱	۴۰۸.۱-
۴DR	۹	۵۰۵.۴	۵	۱	۵	۷۶.۰	۶۳۲.۲	۶۲۵.۱-
۵DR	۱۰	۴۲۷.۴	۵	۱	۵	۷۶.۰	۲۱۱.۲	۴۱۲.۱-
۱DSH	۱۱	۳۹۱.۴	۵	۱	۵	۷۳۶.۰	۵۵۳.۰	۹۹۶.۰-
۲DSH	۱۲	۳۸۹.۴	۵	۱	۵	۷۸۲.۰	۸۶۳.۰	۱۵۵.۱-
۳DSH	۱۳	۰۷۸.۴	۴	۱	۵	۹۹۶.۰	۲۳۲.۰-	۸۵۱.۰-
۴DSH	۱۴	۹۷۲.۳	۴	۱	۵	۰۸۱.۱	۳۵۳.۰-	۷۸۸.۰-
۵DSH	۱۵	۳۴۳.۴	۵	۱	۵	۸۰۳.۰	۴۱۷.۰	۰۲۴.۱-
۱DA	۱۶	۴۶۵.۴	۵	۱	۵	۸۳۳.۰	۵۹۵.۳	۸۳۸.۱-
۲DA	۱۷	۹۳۲.۳	۴	۱	۵	۰۶۷.۱	۰۶۲.۰-	۷۷۷.۰-
۳DA	۱۸	۲۶۸.۴	۴	۱	۵	۸۴۳.۰	۶۱۵.۱	۲۲۵.۱-
۴DA	۱۹	۲۰۷.۴	۴	۱	۵	۹۳۶.۰	۸۱۵.۰	۱۲۸.۱-
۵DA	۲۰	۹۲۷.۳	۴	۱	۵	۱۶۲.۱	۱۹۶.۰	۹۹.۰-
۶DA	۲۱	۹۹۲.۳	۴	۱	۵	۰۹۷.۱	۰۷۱.۰-	۸۹۴.۰-
۷DA	۲۲	۳۷۶.۳	۳	۱	۵	۳۶۸.۱	۰۸۳.۱-	۳۳۹.۰-
۸DA	۲۳	۴۲۴.۳	۴	۱	۵	۳۸۴.۱	۰۱۵.۱-	۴۴۱.۰-
۹DA	۲۴	۵۱.۴	۵	۱	۵	۸۲۱.۰	۱۶۹.۴	۹۸۳.۱-
۱۰DA	۲۵	۷۵۵.۲	۲	۱	۵	۴۷۵.۱	۳۴۷.۱-	۲۷۶.۰

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

۸۸۴.۲-	۵۵۵.۸	۸۰۹.۰	۵	۱	۵	۶۵۷.۴	۲۶	۱۱DA
۳۸۲.۲-	۶۳۲.۶	۷۷۳.۰	۵	۱	۵	۵۸۱.۴	۲۷	۱HA
۱۷۳.۱-	۷۳۳.۰	۸۸۷.۰	۵	۱	۵	۳۲۸.۴	۲۸	۲HA
۴۴۱.۱-	۰۳۵.۲	۸۲۸.۰	۵	۱	۵	۴۰۷.۴	۲۹	۱HR
۱۹۷.۱-	۰۱۲.۱	۹۲۷.۰	۵	۱	۵	۲۷۳.۴	۳۰	۲HR
۴۲۴.۱-	۹۴۴.۱	۹۳۵.۰	۵	۱	۵	۲۸.۴	۳۱	۱HSH
۵۰۵.۱-	۴۳۱.۲	۸۱۱.۰	۵	۱	۵	۴۱۹.۴	۳۲	۲HSH
۰۷۷.۲-	۸۸۶.۴	۷۸۹.۰	۵	۱	۵	۵۳۸.۴	۳۳	۲HA
۱۶۴.۱-	۳۳۶.۱	۹۴.۰	۵	۱	۴	۱۸۴.۴	۳۴	۴HA
۰۴۱.۱-	۵۴۵.۰	۱.۱	۵	۱	۴	۹۵۵.۳	۳۵	۲HR
۵۹۵.۱-	۷۱۱.۲	۷۸۹.۰	۵	۱	۵	۴۵۷.۴	۳۶	۵HA
۴۸۷.۲-	۶۰۳.۷	۶۷۲.۰	۵	۱	۵	۶۶۲.۴	۳۷	۳HSH
۹۰۵.۱-	۰۸۵.۴	۷۹۳.۰	۵	۱	۵	۵۱۸.۴	۳۸	۶HA
۹۴۵.۱-	۸۸۴.۳	۷۶.۰	۵	۱	۵	۵۷۳.۴	۳۹	۷HA
۷۴.۱-	۱۵۵.۳	۸۶۹.۰	۵	۱	۵	۴۲۹.۴	۴۰	۴HR
۸۱۹.۰-	۰۷۴.۰-	۱۴۳.۱	۵	۱	۴	۸۷۴.۳	۴۱	۵HR
۷۵۹.۱-	۰۵.۳	۹۳۷.۰	۵	۱	۵	۳۸۴.۴	۴۲	۶HR
۲۶۷.۱-	۱۵۷.۱	۸۹۲.۰	۵	۱	۵	۳۲۶.۴	۴۳	۸HA
۷۷.۱-	۵۲۱.۳	۸۹۳.۰	۵	۱	۵	۳۶۶.۴	۴۴	۹HA
۷۰۶.۱-	۰۸۱.۳	۸۷۴.۰	۵	۱	۵	۳۹۶.۴	۴۵	۱۰HA
۱۹.۱-	۴۰۹.۰	۲۲۴.۱	۵	۱	۵	۰۴۵.۴	۴۶	۱۱HA

براساس جدول ۱ پاسخ‌های بعضی از سوالات چولگی و کشیدگی در بازه ۲- تا ۲ نبوده بنابراین بعضی از سوالات دارای توزیع نرمال نمی‌باشند. بجز سوال DA7 (با دقت گوش دادن به معلم)، DA8 (ارتباط دادن مطالب جدید با قبل در حین یادگیری) و DA10 (لذت بردن از یادگیری چیزهای جدید) پاسخ از حد متوسط به بالا بوده و بقیه پاسخ‌های افراد پاسخ‌دهنده موافق و کاملاً موافق بوده است.

در این بررسی به منظور بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از آزمون کولموگروف اسپیرنوف استفاده شده است. برای متغیر معدل مقدار آماره $Z = 0.352$ و ضریب معناداری $P = 0.000$ ، برای متغیر درگیری تحصیلی مقدار آماره $Z = 0.312$ و ضریب معناداری $P = 0.000$ و برای متغیر حمایت والدین مقدار آماره $Z = 0.277$ و ضریب معناداری $P = 0.000$ بدست آمد. با توجه به این که مقدار معناداری آزمون کولموگروف اسپیرنوف برای همه‌ی مولفه‌ها کوچکتر از ۰.۰۵ می‌باشد بنابراین فرض نرمال بودن داده‌ها برای این ابعاد تایید نمی‌شود. بنابراین برای بررسی مدل مفهومی پژوهش از نرم افزار مدلسازی معادلات ساختاری Smart-pls 3 استفاده شده است. به‌منظور بررسی روایی و پایایی سوالات پرسشنامه از روش معادلات ساختاری استفاده گردیده است که در ادامه به بیان آن می‌پردازیم.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

جدول ۲. بارهای عاملی، میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، پایایی اشتراکی، آلفای کرونباخ و پایایی مرکب. مربوط به پرسشنامه (خروجی pls) (یافته پژوهشگر).

Q ^۲	ضرایب AVE		پایایی مرکب		آلفای کرونباخ		ضریب معناداری	آماره تی	انحراف معیار	بار عاملی	مولفه	ابعاد
۳۴.۰ ۲	۴.۰ ۵۰	۴۸.۰ ۰	۹۰.۰ ۹	۸۹.۰ ۰	۹۳.۰ ۳	۷۷.۰ ۶	۰.۰۰۰.۰	۶۴۲.۱۶	۰.۴۳.۰	۷۱۵.۰	۱HA	حمایت والدین
							۰.۰۰۰.۰	۱۹۸.۲۴	۰.۳۰.۰	۷۳۵.۰	۲HA	
							۰.۰۰۰.۰	۶۳۶.۱۹	۰.۳۷.۰	۷۱۷.۰	۳HA	
							۰.۰۰۰.۰	۵۱۵.۱۹	۰.۳۵.۰	۶۹.۰	۴HA	
							۰.۰۰۰.۰	۲۲۶.۲۱	۰.۳۵.۰	۷۳۸.۰	۵HA	
							۰.۰۰۰.۰	۱۳۱.۱۲	۰.۵۳.۰	۶۴۹.۰	۶HA	
							۰.۰۰۰.۰	۵۶۲.۱۲	۰.۵۰.۰	۶۳۲.۰	۷HA	
							۰.۰۰۰.۰	۲۲۹.۱۸	۰.۳۹.۰	۷۱۵.۰	۸HA	
							۰.۰۰۰.۰	۸۱۶.۱۶	۰.۴۲.۰	۷۰۲.۰	۹HA	
	۰.۰۰۰.۰	۱۰۳.۳۰	۰.۲۶.۰	۷۸۷.۰	۱HA ۰							
	۰.۰۰۰.۰	۱۹.۱۰	۰.۴۹.۰	۴۹۵.۰	۱HA ۱							
	۰.۰۰۰.۰	۴۶۰.۳۷	۰.۲۱.۰	۸۰۳.۰	۱HR							
	۰.۰۰۰.۰	۷۵۹.۴۰	۰.۲۰.۰	۸۲۱.۰	۲HR							
	۰.۰۰۰.۰	۶۷۴.۱۳	۰.۴۶.۰	۶۳۰.۰	۳HR							
	۰.۰۰۰.۰	۹۷۶.۱۵	۰.۴۳.۰	۶۸۹.۰	۴HR							
	۰.۰۰۰.۰	۲۹۷.۱۰	۰.۵۴.۰	۵۶۱.۰	۵HR							
	۰.۰۰۰.۰	۲۶۲.۱۱	۰.۵۲.۰	۵۹۰.۰	۶HR							
	۰.۰۰۰.۰	۰۶۱.۵۱	۰.۱۷.۰	۸۶۰.۰	HS ۱H							
	۰.۰۰۰.۰	۱۵۸.۴۷	۰.۱۸.۰	۸۶۹.۰	HS ۲H							
۰.۰۰۰.۰	۶۵۴.۱۱	۰.۵۷.۰	۶۶۰.۰	HS ۳H								
۴۴.۰ ۴	۴.۰ ۱۰	۴۸.۰ ۰	۹۰.۰ ۵	۸۶.۰ ۵	۸۸.۰ ۶	۸۱.۰ ۷	۰.۰۰۰.۰	۲۱۲.۱۳	۰.۴۴.۰	۵۸۷.۰	۱DA	درگیری تحصیلی
							۰.۰۰۰.۰	۰۰۹.۲۸	۰.۲۶.۰	۷۲۷.۰	۲DA	
							۰.۰۰۰.۰	۷۴۹.۲۰	۰.۳۶.۰	۷۴۱.۰	۳DA	
							۰.۰۰۰.۰	۸۰۰.۲۰	۰.۳۳.۰	۶۹۶.۰	۴DA	
							۰.۰۰۰.۰	۷۱۴.۱۸	۰.۳۶.۰	۶۷۷.۰	۵DA	
							۰.۰۰۰.۰	۶۳۹.۲۷	۰.۲۷.۰	۷۵۰.۰	۶DA	
							۰.۰۰۰.۰	۴۲۹.۲۰	۰.۳۲.۰	۶۵۷.۰	۸DA	

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

	۵۵.۰ ۴	۸۶.۰ ۰	۷۹.۰ ۸	۰۰۰.۰	۹۸۵.۱۱	۰۵۴.۰	۶۴۲.۰	۱DR
				۰۰۰.۰	۱۱۹.۱۷	۰۴۳.۰	۷۳۲.۰	۲DR
				۰۰۰.۰	۷۸۶.۲۹	۰۲۶.۰	۷۸۶.۰	۳DR
				۰۰۰.۰	۰۴۵.۲۹	۰۲۷.۰	۷۸۵.۰	۴DR
				۰۰۰.۰	۷۵۱.۳۲	۰۲۳.۰	۷۶۶.۰	۵DR
	۶۲.۰ ۳	۸۹.۰ ۲	۸۴.۰ ۸	۰۰۰.۰	۶۴۹.۳۲	۰۲۴.۰	۷۹۲.۰	DS ۱H
				۰۰۰.۰	۸۰۴.۳۹	۰۲۰.۰	۸۰۵.۰	DS ۲H
				۰۰۰.۰	۱۵۴.۴۲	۰۱۹.۰	۸۲۱.۰	DS ۳H
				۰۰۰.۰	۶۶۳.۳۶	۰۲۲.۰	۷۹۴.۰	DS ۴H
				۰۰۰.۰	۴۰۰.۲۸	۰۲۶.۰	۷۳۳.۰	DS ۵H

با توجه به نتایج تحلیل عاملی تأییدی در شکل ۱، همانگونه که مشاهده می‌شود هر سه مولفه مدل شامل: عاطفی با ضریب استاندارد ۰.۳۹۹ و عدد معناداری ۲۶.۶۷۵، رفتاری با ضریب استاندارد ۰.۳۳۷ و عدد معناداری ۲۰.۶۷۷، شناختی با ضریب استاندارد ۰.۳۷۰ و عدد معناداری ۱۹.۲۷۵ همبستگی بالایی با متغیر درگیری تحصیلی داشتند و بخوبی توانسته‌اند متغیر اصلی را تبیین کنند. بنابراین، مولفه عاطفی دارای بیشترین همبستگی با بعد درگیری تحصیلی داشته است.

هر سه مولفه مدل شامل: عاطفی با ضریب استاندارد ۰.۵۶۵ و عدد معناداری ۵۶.۷۳۰، رفتاری با ضریب استاندارد ۰.۲۳۹ و عدد معناداری ۲۸.۴۸۹، شناختی با ضریب استاندارد ۰.۱۹۹ و عدد معناداری ۲۷.۵۹۶ همبستگی بالایی با متغیر حمایت والدین داشتند و بخوبی توانسته‌اند متغیر اصلی را تبیین کنند. بنابراین، مولفه عاطفی دارای بیشترین همبستگی با بعد حمایت والدین داشته است.

جدول ۳. ماتریس همبستگی و بررسی روایی واگرا متغیرهای پژوهش بر اساس شاخص فورنل و لارکر (یافته پژوهشگر).

عاطفی	شناختی	رفتاری	عاطفی ۱	شناختی ۱	رفتاری ۱	
					۷۴۴.۰	رفتاری ۱
				۷۸۹.۰	۶۹۱.۰	شناختی ۱
			۶۹۳.۰	۶۳۳.۰	۶۲۴.۰	عاطفی ۱
		۶۸۹.۰	۶۰۲.۰	۵۱۱.۰	۵۱۸.۰	رفتاری
	۸۰۲.۰	۷۶۵.۰	۵۹۴.۰	۵۳۸.۰	۴۹۵.۰	شناختی
۶۹۳.۰	۶۲۱.۰	۶۱۴.۰	۶۳۶.۰	۵۴۶.۰	۵۵۳.۰	عاطفی

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

مطابق با جدول ۳ شاخص درگیری تحصیلی و حمایت والدین نیز دارای روایی تشخیصی بالایی بوده‌اند. در مولفه‌های درگیری تحصیلی و حمایت والدین دارای بیشترین ارتباط با خودش بوده و اعتبار واگرایی آن مورد تایید می‌باشد، درباره سایر متغیرها هم به همین ترتیب واگرایی تایید می‌گردد. بر اساس روایی واگرایی قابل قبول یک مدل اندازه‌گیری، حاکی از آن است که یک سازه در مدل تعامل بیشتری با شاخص‌های خود تا با سازه‌های دیگر دارد، برای مثال مجذور میانگین واریانس استخراج شده متغیر رفتاری با خودش (۰.۶۸۹) از مربع همبستگی آن با سازه‌های دیگر بیشتر می‌باشد.

معروف‌ترین و شناخته شده‌ترین معیار اندازه‌گیری توانایی پیش‌بینی، شاخص Q^2 استون گایسلر در این قسمت اندازه‌گیری شد. مقادیر Q^2 بالای صفر نشان می‌دهند که مقادیر مشاهده شده خوب بازسازی شده‌اند و مدل توانایی پیش‌بینی دارد در صورتی که Q^2 سه مقدار ۰.۰۲، ۰.۱۵، و ۰.۳۲ را کسب نماید، به ترتیب نشان از قدرت پیش‌بینی ضعیف، متوسط و قوی عامل یا عامل‌های برون زای مربوط به آن دارد. بنابراین، با توجه به جدول ۱ مدل ساختاری از کیفیت متوسط برخوردار است. R^2 معیاری است که برای متصل کردن بخش اندازه‌گیری و بخش مدل ساختاری به کار رفته و نشان از تاثیری دارد که یک عامل برون زای مستقل بر یک عامل درون زای یا وابسته می‌گذارد. مقدار R^2 ۰.۶۷ بوده چون این مقدار کمتر از ۰.۶۷ و بیشتر از ۰.۳۳ می‌باشد این همبستگی در حد متوسط تلقی می‌شود. شاخص نیکویی برازش مدل (GOF) سازش بین کیفیت مدل ساختاری و مدل اندازه‌گیری شده را نشان می‌دهد این شاخص برابر است با:

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities}} \times \sqrt{R^2}$$

$$= \sqrt{0.435} \times \sqrt{0.367} = 0.399$$

شاخص GOF این مدل ۰.۳۹۹ بدست آمده و نشان از برازش قوی مدل دارد. به بیان ساده‌تر داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق برازش مناسبی دارد و این بیانگر همسو بودن سؤالات با سازه‌های نظری است. جدول ۴ فرضیات مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۴. بررسی روابط درون مدل ساختاری (یافته پژوهشگر).

نتیجه	سطح معناداری	مقدار آماره تی	انحراف معیار	ضریب مسیر	روابط درون مدل
تایید	۰۰۰.۰	۴۷۲.۶	۰۶۵.۰	۴۲۰.۰	درگیری تحصیلی -> پیشرفت تحصیلی
تایید	۰۰۰.۰	۰۹۲.۴	۰۰۸.۰	۰۳۱.۰	حمایت والدین -> درگیری تحصیلی
عدم تایید	۹۷۶.۰	۰۳۰.۰	۰۹۵.۰	۰۰۳.۰-	حمایت والدین -> پیشرفت تحصیلی
تایید	۰۰۰.۰	۲۶۲.۴	۰۰۲.۰	۰۰۹.۰	رفتاری -> والدین حمایت -> تحصیلی درگیری
تایید	۰۰۰.۰	۹۹۱.۳	۰۰۴.۰	۰۱۸.۰	عاطفی -> والدین حمایت -> تحصیلی درگیری
تایید	۰۰۰.۰	۲۸۲.۴	۰۰۱.۰	۰۰۶.۰	شناختی -> والدین حمایت -> تحصیلی درگیری
تایید	۰۰۰.۰	۷۴۹.۵	۰۲۵.۰	۱۴۲.۰	رفتاری ۱ -> تحصیلی درگیری -> پیشرفت تحصیلی

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

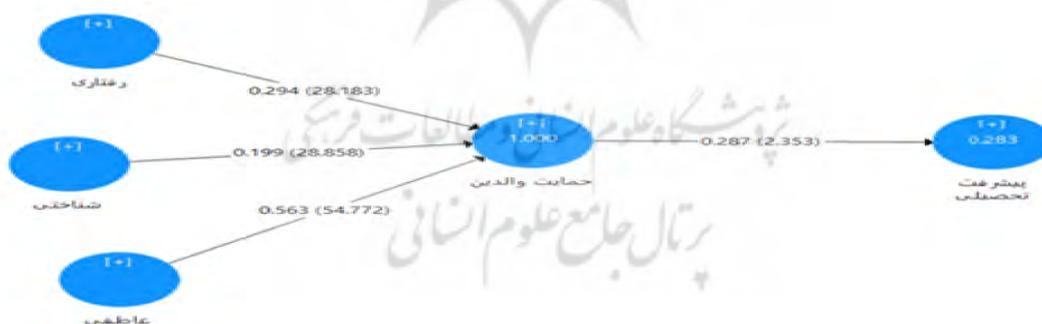
شناختی ۱- < تحصیلی درگیری -> پیشرفت تحصیلی	۱۵۶.۰	۰.۲۲.۰	۹۶۴.۶	۰.۰.۰	تایید
عاطفی ۱- < تحصیلی درگیری -> پیشرفت تحصیلی	۱۶۷.۰	۰.۲۳.۰	۱۹۹.۷	۰.۰.۰	تایید

با توجه به جدول فوق روابطی که سطح معناداری کمتر از ۰.۰۵ می‌باشد و مقدار آمار تی برای این رابطه‌ها بیشتر از ۱.۹۶ است این روابط معنادار می‌باشند.

جدول ۵: بررسی رابطه حمایت اولیا با درگیری تحصیلی (یافته پژوهشگر).

روابط درون مدل	ضریب مسیر	انحراف معیار	مقدار آماره تی	سطح معناداری	نتیجه
حمایت والدین (با متغیر میانجی) -> پیشرفت تحصیلی	۰.۰۳۰-	۰.۹۵.۰	۰.۳۰.۰	۹۷۶.۰	عدم تایید
حمایت والدین (بدون متغیر میانجی) -> پیشرفت تحصیلی	۰.۲۸۷	۰.۱۱۷	۲.۳۵۳	۰.۰۱۵	عدم تایید

همانطور که در جدول ۵ می‌توان دید ضریب مسیر رابطه حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی با متغیر میانجی ۰.۰۰۳ بوده و سطح معناداری بیشتر از ۰.۰۵ ($P = 0.976$) می‌باشد بنابراین این رابطه معنادار نمی‌باشد. با توجه به شکل ۲ رابطه بدون متغیر میانجی معنادار ($P = 0.015$) بوده است.

شکل ۳. بررسی رابطه حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی بدون متغیر میانجی.

بر اساس شکل ۲ نتایج تجزیه و تحلیل نشان می‌دهد رابطه مستقیم بین حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی بدون در نظر گرفتن متغیر میانجی پیشرفت تحصیلی مثبت و معنادار می‌باشد ($\beta = 0.287, t = 2.353, p = 0.015$). شکل ۱ تاثیر متغیر میانجی در رابطه بین حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی نشان می‌دهد. رابطه بین حمایت والدین و درگیری تحصیلی مثبت و معنادار می‌باشد ($\beta = 0.031, t = 4.248, p = 0.000$). همچنین رابطه بین درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی مثبت و معنادار می‌باشد ($\beta = 0.420, t = 6.505, p = 0.000$). با ورود متغیر میانجی ضریب مسیر بین متغیر حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی از ۰.۲۸۷ به ۰.۰۰۳ کاهش می‌یابد.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

براساس نظریه بارون و کنی، این مطالعه به این نتیجه رسید درگیری تحصیلی تا حدی رابطه بین متغیر حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی را میانجی می‌کند. همچنین، ضریب R^2 از ۰.۲۸۳ (۲۸.۳ درصد) به مقدار ۰.۳۶۷ (۳۷.۵ درصد) افزایش یافت. به دلیل اینکه با وجود متغیر میانجی رابطه حمایت والدین با پیشرفت تحصیلی معنادار نبوده ولی رابطه تاثیر غیر مستقیم معنادار (۰.۱۳۰) می‌باشد بنابراین میانجی‌گری از نوع کامل می‌باشد.

جدول ۶. نتایج آزمون سویل.

کد	مسیر	ضریب مسیر	نوع میانجی	آماره تی	ضریب معناداری	نتیجه
Path a	حمایت والدین ← درگیری تحصیلی	۰.۰۳۱	کامل	۲.۸۰۵	۰.۰۰۵	متغیر درگیری تحصیلی رابطه بین متغیر حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی را میانجی می‌کند.
Path b	درگیری تحصیلی ← پیشرفت تحصیلی	۰.۴۲۰				
Path c	حمایت والدین ← پیشرفت تحصیلی	۰.۰۰۳				
Path c'	حمایت والدین ← درگیری تحصیلی ← پیشرفت تحصیلی	۰.۰۱۳				

بر اساس جدول ۶، رابطه بین حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی از طریق درگیری تحصیلی میانجی می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

یکی از عوامل اساسی توسعه، آموزش است. نظام آموزشی، استانداردهای زندگی و همچنین کیفیت زندگی را بهبود می‌بخشد. نتایج این پژوهش حاکی از آن بود که از عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی، حمایت والدین و میزان درگیری تحصیلی (درگیری عاطفی، شناختی، رفتاری) دانش‌آموزان در فعالیتهای آموزشی است. دانش‌آموزانی که والدین آنها شرایط لازم را جهت دسترسی به امکانات آموزشی و یادگیری ایجاد می‌کنند، معمولاً موفقیت تحصیلی بیشتری دارند. همچنین حمایت اولیا نقش مهمی در خود ادراکی دانش‌آموزان ایفا می‌کند که بر افزایش درگیری تحصیلی و یادگیری تاثیر می‌گذارد. حمایت اولیا سبب افزایش یافتن حس همانندسازی با مدرسه و همچنین، ادراک کنترل در فرزندان شده و سبب افزایش درگیری تحصیلی و رفتاری بیشتر در فعالیتهای مدرسه می‌شود. کودکان و نوجوانان در دوران تحصیل خود، در مسیر رشد و پیشرفت قرار گرفته و با بهبود یافتن عملکرد تحصیلی و افزایش دادن میزان یادگیری، علاوه بر رشد علمی کردن به سلامت روانی نیز می‌توانند دست یابند.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

در پژوهش حاضر فرضیه‌های زیر مورد آزمون و بررسی و در انتها نتایج آن مورد تفسیر قرار گرفته پیشنهادهایی ارائه شد:

فرضیه اول: بین حمایت اولیا با درگیری تحصیلی دانش‌آموزان (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج نشان داد ضریب مسیر بین حمایت اولیا با درگیری تحصیلی دانش‌آموزان ۰.۰۳۱ بوده و سطح معناداری کمتر از ۰.۰۵ بوده است بنابراین این رابطه معنادار می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد بین مولفه‌های حمایت والدین (عاطفی، شناختی و رفتاری) با درگیری تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد. برادلی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهشی نشان دادند حمایت والدین و حمایت همسالان بر درگیری تحصیلی تاثیر دارند. همچنین حمایت والدین و حمایت همسالان به طور غیر مستقیم از طریق افزایش درگیری تحصیلی، بر پیشرفت تحصیلی تاثیر دارد. آزادی ده بیدی و همکاران (۱۳۹۸)، نشان دادند حمایت تحصیلی و خود-تنظیمی تحصیلی اثر مستقیم و مثبت بر درگیری تحصیلی داشتند. همچنین حمایت تحصیلی اثر مستقیم و مثبت بر خودتنظیمی تحصیلی داشت. نتایج برادلی و همکاران و آزادی ده بیدی با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. بنابر نتیجه بدست آمده پیشنهاد می‌شود به فرزندان استقلال داده شود تا کارهای خود را انجام دهند. از فرزندان حمایت مالی و اخلاقی شود. والدین در فعالیت فرزندان و در انجام تکالیف تعیین شده در مدرسه، مشارکت و همکاری داشته باشند. در محیط خانواده به فرزند محبت کنند، آنها را تشویق کنند و با آنها رابطه خوب داشته باشند. در فضای خانواده محیطی مناسب و ایمن ایجاد کنند.

فرضیه دوم: بین درگیری تحصیلی دانش‌آموزان (عاطفی، شناختی، رفتاری) و پیشرفت تحصیلی در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران رابطه معنی‌دار وجود دارد.

نتایج نشان داد ضریب مسیر رابطه درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی ۰.۴۲۰ بوده و سطح معناداری کمتر از ۰.۰۵ می‌باشد بنابراین این رابطه معنادار می‌باشد. همچنین نتایج نشان داد بین مولفه‌های درگیری تحصیلی (عاطفی، شناختی و رفتاری) با پیشرفت تحصیلی رابطه معنادار وجود دارد. مامین و همکاران (۲۰۲۱) در بررسی تأثیر درگیری تحصیلی بر پیشرفت ریاضی دانش‌آموزان دوره متوسطه نشان دادند که بین درگیری شناختی، درگیری عاطفی، درگیری رفتاری و پیشرفت ریاضی رابطه معناداری وجود دارد که با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. ایوانوا و مورتی (۲۰۱۸) نشان دادند درگیری تحصیلی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر مثبت دارد که با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. همچنین بر اساس نتایج پژوهش، اثر مثبت بین درگیری تحصیلی و معدل دانشجویان با افزایش سطوح وسعت درگیری کاهش می‌یابد. لی و همکاران (۲۰۲۰) در بررسی روابط بین درگیری تحصیلی و پیشرفت تحصیلی نتایج نشان دادند بین درگیری کلی دانش‌آموز و پیشرفت تحصیلی همبستگی نسبتاً قوی و مثبت وجود دارد و تحلیل حیطه‌های درگیری رفتاری، عاطفی و شناختی نشان داد که تقریباً همه با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان همبستگی مثبت دارند که با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. سروی و همکاران (۱۴۰۰) نشان دادند بین درگیری تحصیلی و ابعاد آن (درگیری عاملیت، درگیری شناختی، درگیری رفتاری، درگیری عاطفی و درگیری فراشناختی) با عملکرد تحصیلی دانشجویان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد که با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. در مورد رشد تحصیلی فرزند خود با معلم مدرسه صحبت کنند. برگزاری جلسات و تشکیل انجمن‌های اولیا

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

و مریبان به‌منظور آگاه‌سازی والدین از نقش مؤثر خود در کاهش میزان تحصیل‌گریزی فرزندان لازم و ضروری به‌نظر می‌رسد و می‌تواند از تحمیل هزینه‌های اضافی بر جامعه بکاهد و جامعه را به سوی رشد و تعالی پیش ببرد.

فرضیه اصلی: در رابطه حمایت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی، متغیر درگیری تحصیلی نقش میانجی دارد. نتایج آزمون سوبل نشان داد متغیر درگیری تحصیلی رابطه بین متغیر حمایت والدین و پیشرفت تحصیلی را به‌طور کامل میانجی می‌کند. در ایجاد درگیری تحصیلی و افزایش پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، حمایت والدین نقش مهمی دارد. حمایت والدین شامل حمایت‌های فیزیکی مانند کمک‌های عاطفی، مالی و مادی، مشاوره و نظارت در فرآیند یادگیری در خانه و مدرسه و در کنار به کارگیری مهارت خوب فرزندپروری نیز اشاره دارد. زیرا می‌تواند انگیزه و اشتیاق آنها برای یادگیری و بهبود عملکرد تحصیلی را افزایش دهد (یوسف و احمد، ۲۰۱۶) که با نتیجه این پژوهش همسو می‌باشد. صفایی و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند متغیرهای حمایت خانواده و دوستان هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم با میانجی‌گری درگیری تحصیلی نقش معناداری در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی داشتند. تأثیر مستقیم متغیر حمایت دیگران بر عملکرد تحصیلی معنی‌دار نبود؛ اما این متغیر نیز با میانجی‌گری سایر متغیرها تأثیر معنی‌داری در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی داشت که با نتیجه این پژوهش ناهمسو می‌باشد که به دلیل تفاوت در جامعه آماری باشد. بنابر نتایج پیشنهاد می‌شود برگزاری جلسات آموزشی و کارگروه‌هایی که روش‌های ارتباطی مناسب را برای معلمان و اولیا آموزش می‌دهند اجتناب‌ناپذیر است. در این کارگروه‌ها، معلمان و والدین می‌توانند رویکردهای ارتباطی خود را در جهت مثبت و حمایتی سوق دهند. می‌توان یک برنامه مداخله‌ای برای تغییر رفتار کلاس درس ایجاد کرد تا ارتباطات و فضای کلاس را بهبود بخشد، برنامه‌ای که به موجب آن معلمان روابط کلی خود را با دانش‌آموزان درک کنند، که مبنای تعامل روزانه آنها با دانش‌آموزان است. در جلسات به‌خصوص به معلمان آموزش داده شود که با همه دانش‌آموزان ارتباط مثبت ایجاد کنند و از نابرابری ارتباطی جلوگیری کنند. مسئولان آموزشی اعم از معلمان و مشاوران می‌توانند با برگزاری کارگاه‌ها، همایش‌ها و تهیه جزوات آموزشی به خانواده‌ها و دانش‌آموزان کمک کنند.

محدودیت‌ها

مشارکت‌کنندگان این پژوهش شامل دانش‌آموزان چهارم، پنجم و ششم ابتدایی بودند. به این دلیل بهتر است در تعمیم نتایج به گروه‌های دیگر تحصیلی جانب احتیاط رعایت گردد.

پیشنهادها برای مطالعات آتی

پیشنهاد می‌شود پژوهشگران عوامل مؤثر بر تحصیل‌گریزی را با روش‌های ترکیبی شناسایی و به‌کار گیرند. مدل پژوهشی حاضر را در سایر گروه‌ها از جمله در دانشجویان و دانش‌آموزان مقاطع دیگر تحصیلی مورد بررسی قرار دهند و نتایج بدست آمده با این پژوهش مقایسه گردد.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

منابع

- آزادی ده بیدی، فاطمه؛ قربانی، رقیه و فولاد چنگ، محبوبه. (۱۳۹۸). مدل علی درگیری تحصیلی: نقش حمایت تحصیلی و خود تنظیمی تحصیلی. *نشریه علمی آموزش و ارزشیابی (فصلنامه)*، ۱۲ (۴۷)، ۱۵۹-۱۸۳.
- بنی اسدی، نازنین (۱۴۰۱)، *روش‌های پژوهش و نگارش علمی: راهنمای گام به گام طرح پیشنهادی (پروپوزال)*، انتشارات تهران: مکعب.
- تقی پور، حسینعلی، کشاورز لشکناری، روح اله، و یوسف رشیدی، علی اصغر. (۱۳۹۶). دانش محتوایی روش‌های معلمی و تاثیر آن بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. کنفرانس پژوهش‌های نوین ایران و جهان در مدیریت، اقتصاد، حسابداری و علوم انسانی.
- داوودی. (۲۰۱۴). ارائه مدل پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی زبان انگلیسی با تأکید بر نقش خودکارآمدی تحصیلی، درگیری شناختی، انگیزشی و رفتاری. *فصلنامه علمی پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی* ۱ (۴)، ۶۹-۷۶.
- دسترنج، منصوره. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر اشتغال دانشجویان بر موفقیت تحصیلی آنان. *پژوهش در نظام‌های آموزشی*، ۷ (۲۲)، ۱۴۵-۱۵۹.
- سروی، صبا، دهقانی، مقدم‌زاده. (۲۰۲۱). بررسی رابطه درگیری تحصیلی و عملکرد تحصیلی در بین دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه تهران. *راهبردهای نو در روانشناسی و علوم تربیتی* ۹ (۴)، ۶۵-۷۱.
- سماوی، سید عبدالوهاب، ابراهیمی، کلثوم، جاودان، موسی (۱۳۹۵). بررسی رابطه درگیری‌های تحصیلی، خودکارآمدی و انگیزش تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان دبیرستانی شهر بندرعباس، *فصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری*، ۴ (۷)، ۹۲-۷۱.
- شیرازی، رحیم، مهاجران، بهناز، قلعه‌ای، علیرضا (۱۳۹۶). بررسی نقش میانجی انتظارات والدین و مشارکت والدین در رابطه بین انتظارات معلمان با انگیزه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، *فصلنامه اندیشه‌های نوین تربیتی*، ۱۳ (۳)، ۲۴۹-۲۲۹.
- صالح اردستانی سمیرا، خرمایی فرهاد (۱۳۹۷). رابطه بین حمایت والدین و تحصیل‌گریزی دانش‌آموزان: نقش واسطه‌ای اهداف پیشرفت ۱۴۵-۱۶۷.
- صفایی، رضایی، طالع پسند. (۲۰۱۹). پیش‌بینی عملکرد تحصیلی بر اساس حمایت خانواده، حمایت دوستان و دیگران: نقش میانجی خودکارآمدی تحصیلی، تاب‌آوری تحصیلی و جذابیت تحصیلی. *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی* ۱۵ (۵۲)، ۲۶۸-۲۳۹.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

قدم پور، عزت اله، میرزایی فر، داود، سبزیان، سعیده (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین درگیری تحصیلی و افت تحصیلی در دانش‌آموزان پسر و دختر سال اول دبیرستان‌های شهر اصفهان (پیش‌بینی افت تحصیلی بر اساس درگیری تحصیلی)، *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۳۴ (۱۰)، ۲۴۷-۲۳۳.

وکیلی، سمیرا، نقش، زهرا، رضانی خمسی، زهرا (۱۳۹۷). نقش واسطه‌گری درگیری تحصیلی در رابطه بین هیجان تحصیلی و پیشرفت، *فصلنامه پژوهش در نظام‌های آموزشی*، دوره ۱۲، ۶۲۷-۶۱۵.

Ali, M. M., & Hassan, N. (2018). Defining concepts of student engagement and factors contributing to their engagement in schools. *Creative Education*, 9(14), 2161-2170.

Bradley, G. L., Ferguson, S., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2021). Parental support, peer support and school connectedness as foundations for student engagement and academic achievement in Australian youth. In *Handbook of positive youth development* (pp. 219-236). Springer, Cham.

Delfino, A. P. (2019). Student engagement and academic performance of students of Partido State University. *Asian Journal of University Education*, 15(1).

Ernawati, E., Arifin, Z., & Mansyur, M. (2022). The Influence Of Parents In Increasing Learning Motivation On Student Achievement (Children). *Al-Madrasah: Jurnal Pendidikan Madrasah Ibtidaiyah*, 6(1), 160-169.

Fredricks, J. A., Blumenfeld, P. C., & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of educational research*, 74(1), 59-109.

Gil, A. J., Antelm Inzat, A. M., Cacheiro González, M. L., & Pérez Nvío, E. (2021). The effect of family support on student engagement: Towards the prevention of dropouts. *Psychology in the Schools*, 58(6), 1082-1095.

Ivanova, A., & Moretti, A. (2018). Impact of depth and breadth of student involvement on academic achievement. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 55(2), 181-195.

Jelas, Z. M., Azman, N., Zulnaidi, H., & Ahmad, N. A. (2016). Learning support and academic

Langford, C. P. H., Bowsher, J., Maloney, J. P., & Lillis, P. P. (1997). Social support: a conceptual analysis. *Journal of advanced nursing*, 25(1), 95-100.

Lee, J. S. (2014). The relationship between student engagement and academic performance: Is it a myth or reality?. *The Journal of Educational Research*, 107(3), 177-185.

بررسی نقش حمایت اولیاء در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با میانجی‌گری درگیری تحصیلی دانش‌آموز (عاطفی، شناختی، رفتاری) در مدارس ابتدایی دوره دوم منطقه دو تهران

Li, W., Gao, W., & Sha, J. (2020). Perceived teacher autonomy support and school engagement of Tibetan students in elementary and middle schools: Mediating effect of self-efficacy and academic emotions. *Frontiers in Psychology*, 11, 50.

Maamin, M., Maat, S. M., & H. Iksan, Z. (2021). The influence of student engagement on mathematical achievement among secondary school students. *Mathematics*, 10(1), 41.

Maralani, F. M., Lavasani, M. G., & Hejazi, E. (2016). Structural modeling on the relationship between basic psychological needs, academic engagement, and test anxiety. *Journal of Education and Learning*, 5(4), 44-52.

Núñez, J. C., Epstein, J. L., Suárez, N., Rosário, P., Vallejo, G., & Valle, A. (2017). How do student prior achievement and homework behaviors relate to perceived parental involvement in homework?. *Frontiers in psychology*, 8, 1217.

Ozturk, I. (2008). The role of education in economic development: a theoretical perspective. Available at SSRN 1137541.

Reyes, M. R., Brackett, M. A., Rivers, S. E., White, M., & Salovey, P. (2012). Classroom emotional climate, student engagement, and academic achievement. *Journal of educational psychology*, 104(3), 700.

Roksa, J., & Kinsley, P. (2019). The role of family support in facilitating academic success of low-income students. *Research in Higher Education*, 60(4), 415-436.

Sahil, S. A. S. (2010). A Structural Model of the Relationships between Teacher, Peer and Parental Support, Behavioural Engagement, Academic Efficacy and Cognitive Engagement of Secondary School Adolescents. Sintok: University Utara Malaysia.

Trowler, V. (2010). Student engagement literature review. *The higher education academy*, 11(1), 1-15.

Upadyaya, K., & Salmela-Aro, K. (2013). Development of school engagement in association with academic success and well-being in varying social contexts. *European psychologist*.

Yusup, N. B., & Ahmad, A. (2016, October). The influence of parents support and its relationship with student's achievement in English education. In International Conference on Education and Regional Development 657-662.

Title: Investigating the role of parents' support in students' academic progress by mediating student's academic involvement (emotional, cognitive, behavioral) in the second year elementary schools of Tehran's second district

Abstract:

The purpose of this study is investigating the relationship between parents' support with students' academic achievement by mediating role of academic involvement (affective, cognitive and behavioral) in Tehran elementary schools, 2th district, second level. The research method was descriptive survey and data was gathered by standard questionnaire. 396 students were chosen out of 11062, by stratified random sampling. Correlational coefficient showed average relationship between variables. Academic involvement strongly mediates parental support and academic achievement. The correlation coefficient value of 0.367 showed a moderate correlation between the variables of academic involvement, parental support and academic achievement. The goodness of fit index ($GOF=0.41$) was an indicator of the strong fit of the model. The results showed a correlation between the components of parental support and academic involvement ($\beta=0.031$, $p=0.000$), the components of parental support and academic achievement (without mediating variable) ($\beta=0.287$, $p=0.000$) and between the components of academic engagement and academic achievement ($\beta=0.420$, $p=0.000$). After entering the mediating variable of academic involvement, the relationship between parental support and student academic achievement ($\beta=0.003$, $p=0.976$) was not significant. Therefore, academic conflict completely mediates the relationship between parental support and academic achievement.

Keywords: Parents' support, academic achievement, academic involvement (affective, cognitive and behavioral), elementary education.